

AGNIESZKA NAROŻNIAK, MARCIN PRINC

Certyfikat szczepionkowy jako instrument prawnej regulacji międzynarodowego ruchu osobowego

Streszczenie

Pandemia SARS-CoV-2 dotknęła niemal wszystkich mieszkańców globu, a wśród tych, którzy odczuli ją szczególnie dotkliwie, znaleźli się migranci. Ich problemy w znacznej mierze wiązały się z licznymi ograniczeniami w międzynarodowym ruchu osobowym. W ramach walki ze skutkami pandemii, rządy poszczególnych państw zainicjowały dyskusję nad pomysłem uruchomienia certyfikatów szczepionkowych, zwanych niekiedy „paszportami covidowymi”. Prace nad koncepcją doprowadziły do przyjęcia konkretnych rozwiązań w różnych państwach, a także w skali regionalnej – w szczególności w postaci unijnego cyfrowego zaświadczenia COVID.

W artykule autorzy przedstawiają zarysy poszczególnych koncepcji oraz podejmują rozważania, czy certyfikat nazywany „paszportem covidowym” istotnie nosi cechy dokumentu podróży, i czy zasadne jest używanie tego określenia. Następnie konfrontują pomysł na jego wydawanie z prawem krajowym, unijnym oraz regionalnym. Na koniec podejmują refleksję, jakie warunki formalne i materialne musi spełniać taki dokument, aby ułatwiać sytuację osób migrujących, i czy tego typu narzędzia będzie można ponownie wykorzystać w przypadku przyszłych pandemii.

Przeprowadzone badania pozwalają na sformułowanie kilku wniosków. Unijne cyfrowe zaświadczenie COVID lub inne certyfikaty nie mogą być traktowane jako dokumenty podróży, w szczególności nie można nazywać ich „paszportami”. Certyfikaty szczepionkowe nie mają być przywilejem ani ograniczeniem, a jedynie instrumentem pozwalającym uchylić wobec osoby legitymującej się dokumentem ewentualne restrykcje w międzynarodowym ruchu osobowym (zakładając, że same restrykcje nie są bezprawne). Winny stanowić środek tymczasowy, stosowany w warunkach nadzwyczajnych jako instrument w rękach państw lub organizacji państw, a nie podmiotów prywatnych. W takiej formule mogą być wykorzystane także w przypadku wystąpienia podobnych zagrożeń epidemicznych w przyszłości.

Słowa kluczowe: migracja – certyfikaty szczepionkowe – pandemia – cudzoziemcy